

Regionale Innovatie Agenda Drechtsteden

1. Inleiding

Met de Groeiagenda Drechtsteden 2030 zet de regio in op het vergroten van het aantal arbeidsplaatsen door een aantrekkelijk vestigingsklimaat, om bestaande bedrijven toekomstbestendig te houden en nieuwe bedrijven aan te trekken. Het innovatief vermogen van het bedrijfsleven is een belangrijke factor die de regionale economische groei bepaald. Zeker in de aankomende periode van herstel na de Coronacrisis is het essentieel dat het bedrijfsleven sterker uit de crisis komt en mee kan gaan in de transitie naar een nieuwe economie.

Zeker bij traditionele bedrijven in de verouderde (maak)industrie is het cruciaal dat door middel van innovatie de kansen worden gegrepen van digitalisering en verduurzaming om hun concurrentiepositie te verbeteren en te kunnen groeien. Tegelijkertijd kan zo ook voor maatschappelijke impact worden gezorgd door innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te ontwikkelen die bijdragen aan een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving.¹

Dat maakt het nu urgent om bedrijven optimaal te faciliteren bij het innoveren. Daarom is het belangrijk om innovatiestimulering in de Drechtsteden verder te professionaliseren. De Drechtsteden heeft de afgelopen jaren al veel geïnvesteerd in het faciliteren van innovatie. Met de doelen van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem is er de kans om innovatie in de regio een extra stimulans te geven.

Het is van belang dat het innovatie ecosysteem op alle fronten versterkt wordt: het stimuleren van samenwerking tussen bedrijven en met onderwijs en overheid, door het bieden van goede innovatiefaciliteiten en vestigingsvoorwaarden, en de beschikbaarheid van goedgeschoold personeel en passende financiering. Dit gebeurt binnen de sectoren en innovatiethema's waarin de regio echt onderscheidend kunnen zijn. Daarom is deze innovatie agenda gebouwd op vijf uitgangspunten die met elkaar voor een sterker ecosysteem zorgen.:

1. We versterken het innovatieklimaat door te focussen op toegepaste innovaties binnen de onderscheidende regionale sectoren (technologische) maakindustrie, maritiem en zorg & welzijn, waardoor een onderscheidend profiel ontwikkeld wordt.
2. We investeren in de samenwerking tussen bedrijven onderling en met onderwijs, maatschappelijke instellingen en overheid, om innovaties te ontwikkelen op het gebied van verduurzaming en digitalisering op basis van meerjarige programma's
3. We versterken de ruimtelijke vestigingsvoorwaarden van innovatieve bedrijven door het uitbreiden van de faciliteiten op het Leerpark als onderwijs- en innovatiecampus en het optimaal begeleiden van bedrijven in alle fasen van ontwikkeling, van startup tot regulier bedrijf.
4. We verbeteren de toegang tot innovatiefinanciering door het beter richten van regionale fondsen en het sterk verbeteren van het aantrekken van externe (publieke)financiering op provinciale, nationale en Europese schaal
5. We versterken het merk van Drechtsteden als innovatieve regio voor het aantrekken van innovatieve bedrijven die passen in het ecosysteem

Deze uitgangspunten zijn vertaald in vier actielijnen waar de inzet op innovatie de komende jaren op gericht gaat worden en waarin huidige en nieuwe inspanningen onder gevat kunnen worden:

1. Business Development
2. Campusontwikkeling en ruimtelijk vestigingsklimaat
3. Innovatiefinanciering
4. Netwerken, promotie en acquisitie

---

¹ Dit sluit aan bij het nationale innovatiebeleid. Het kabinet spreekt over "missiegedreven innovatiebeleid" waarin de maatschappelijke uitdagingen van Nederland vertaald zijn naar 25 missies, waaraan innovaties een bijdragen kunnen leveren. Daarbij is de bijdrage van innovaties aan deze missies ook belangrijke voorwaarde voor (Europese) innovatiefinanciering. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/26/kamerbrief-over-missiegedreven-topsectoren-en-innovatiebeleid>

Met deze acties wordt op dit moment binnen de Groeiagenda en de Regio Deal gewerkt aan één duidelijk innovatieprogramma voor de thema's smart manufacturing, duurzaam varen, deltattechnologie en zorginnovatie en Digital Mainport als digitaliseringsplatform. Dit vormt de basis voor een langere termijn aanpak vanuit de Drechtsteden gemeenten die in voorbereiding op een volgende collegeperiode en invulling van de verschillende budgetten zal worden uitgewerkt.

Leeswijzer

Eerst zal de huidige situatie rondom innovatie in de Drechtsteden worden geschetst. Vervolgens wordt ingegaan op de nieuwe focus in het regionale innovatiebeleid. Daarna worden de verschillende actielijnen toegelicht. Tot slot wordt ingegaan op de financiering van deze instrumenten. In de bijlage zijn de actiepunten samengebracht in een uitvoeringsprogramma.

2. Context: Innoveren in de Drechtsteden

In de afgelopen jaren zijn zowel op lokaal als op regionaal niveau veel inspanningen gedaan om innovaties te stimuleren. De basis hiervoor ligt in de Innovatiestrategie Maritieme Topregio (2015). Vanuit deze strategie is zowel het MKB-katalysatorfonds Drechtsteden opgericht als de deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Zuid-Holland, Innovation Quarter, gestart. Ook in het regionaal economisch programma (het RMjP 2014-2018 en de Groeiagenda Drechtsteden 2030) is innovatiestimulering een belangrijke pijler, waarbij zowel geïnvesteerd wordt in het ontwikkelen van samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid, maar ook het beter voor het voetlicht brengen van het innovatieve bedrijfsleven dat de regio kent en de belangrijke positie die Drechtsteden in het netwerk van Zuid-Holland en Nederland kan invullen.

Door de eerdere inzet is er een goed begin gemaakt van een innovatie ecosysteem en kent de regio al een breed spectrum aan instrumenten:

- De Duurzaamheidsfabriek, als landelijk erkend "fieldlab Smart Industry", een praktijkomgeving waarin bedrijven en kennisinstellingen doelgericht Smart Industry oplossingen ontwikkelen, testen en implementeren;
- MKB Katalysatorfonds, financieringsinstrument voor het stimuleren van innovaties in de (maritieme) maakindustrie, begeleid door een adviescommissie met vertegenwoordigers uit het regionale bedrijfsleven;
- Dare2Cross, programma voor het stimuleren van cross-sectorale innovaties met het doel om langdurige op innovatie gerichte samenwerkingen tot stand te brengen;
- DEAL Drecht Cities, stichting ten behoeve van economische promotie en acquisitie in de Drechtsteden, onder andere gericht op innovatieve bedrijvigheid (smart industry);
- Economic Development Board, netwerkorganisatie voor het stimuleren van economische samenwerking in de regio onder andere op het gebied van innoveren;
- Innovation Quarter, regionale ontwikkelingsmaatschappij van Zuid-Holland met een focus op investeringen en business development voor innovatieve bedrijven.

Bovendien werkt de Drechtsteden nauw samen met nabijgelegen gemeenten en regio's. Zo is de Drechtsteden onderdeel van de Maritime Delta, die samenwerking op het gebied van innovatie en human capital bevordert in de maritieme maakindustrie, en van Rotterdam Maritime Capital of Europe, waarin ook internationaal de innovatieve regio wordt gepositioneerd. Daarnaast is de regio nauw betrokken bij de Economic Board Zuid-Holland, die een steeds grotere regiorol heeft in de transitie naar een nieuwe economie, bijvoorbeeld op het gebied van energietransitie, digitalisering en human capital.

3. Focus in het innovatiebeleid

Om bestaande initiatieven beter te kunnen benutten en te kunnen inzetten op maatschappelijke uitdagingen moet gewerkt worden aan een sterker innovatie ecosysteem. Dit moet leiden tot meer toegankelijkheid voor het bedrijfsleven en verbeterde samenwerking tussen bedrijven. Om dit te bereiken is een inhoudelijke focus van belang. Dit is urgent gemaakt door de Regio Deal Drechtsteden – Gorinchem, waarin de inzet op toegepaste innovaties en verbinding met onderwijs belangrijke pijlers vormen. De vraag om focus wordt ook ondersteund door de adviescommissie

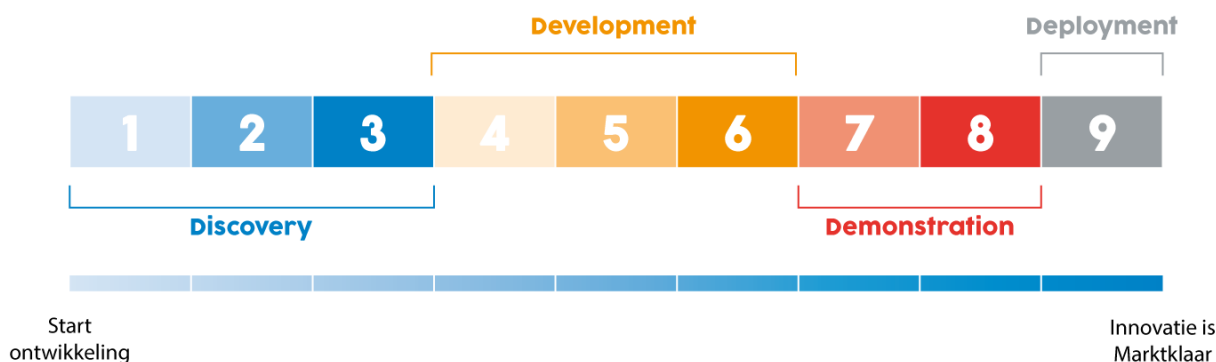
van het MKB Katalysatorfonds. Er wordt op drie manieren voor focus gekozen: op latere fase innovatie, toegepast in drie onderscheidende sectoren, door middel van vier innovatiethema's en digitalisering als rode draad.

3.1. Latere fase innovatie

De Drechtsteden heeft een enorm goede basis om vooral te focussen op de ontwikkeling van innovaties in de latere fase van toepassing. Dit komt door een goed ecosysteem rondom MKB-bedrijven in de maakindustrie, beroepsonderwijs en faciliteiten als de Duurzaamheidsfabriek waar daadwerkelijk nieuwe producten gedemonstreerd en getest kunnen worden. Daarmee onderscheidt de regio zich ook van andere regio's die meer gekarakteriseerd worden door de universiteiten en fundamenteel onderzoek, zoals Delft en Eindhoven.

Om de fase van innovatie te duiden wordt gesproken in Technology Readiness Levels (TRL), de mate waarin technologie daadwerkelijk toegepast kan worden en beschikbaar is voor de markt.² Nieuwe technologie begint met fundamenteel onderzoek, vooral vanuit de universiteiten, dat daarna ontwikkeld wordt tot een demonstratieproduct en uiteindelijk geïmplementeerd kan worden tot een vermarktbaar product.

Door de focus van de regio op maken en toepassing, zetten we in op TRL-niveau 5 en hoger. Dit betekent dat we vooral opgedane kennis van nieuwe technologie willen toepassen in producten en diensten die door regionale bedrijven kunnen worden gedemonstreerd in een testomgeving, zoals de Duurzaamheidsfabriek en vervolgens tot een nieuw eindproduct kan leiden.

3.2 Focus op drie onderscheidende sectoren

De Drechtsteden kent een vrij gedifferentieerde economie met veel sterke sectoren. Op het vlak van innovatie is er al een stevige basis bij een drietal sectoren, die daarmee een doorslaggevende rol kunnen spelen in het toekomstige verdienvermogen en de werkgelegenheid: de (technologische) maakindustrie, de maritieme sectoren de sector zorg en welzijn. In de Drechtsteden zijn deze sectoren sterk aanwezig en kennen deze sectoren ook al een goede basis in innovatiekracht. Op die manier kan er een zo groot mogelijke impact veroorzaakt worden op de samenleving (brede welvaart). Tegelijkertijd ondervinden deze sectoren ook duidelijk de gevolgen van de transitie naar de nieuwe economie.

Maakindustrie

De regio Drechtsteden typeert zich door een grote verscheidenheid aan maakbedrijven. Dit beperkt zich niet tot de maritieme sector, maar omvat een brede keten aan technologische industrie: industriële hightech- en midtechbedrijven die systemen of materialen maken, hun toeleveranciers en bedrijven die ondersteunen bij de productie. Onlangs is onderzoek gedaan naar de samenstelling van de technologische industrie in de Drechtsteden. Hieruit komt naar voren dat de belangrijkste dragers in de regio de sectoren Maritiem & Offshore (36%) en Bouw & Infra (11%) zijn. Daarnaast kent de regio een groeiend cluster aan ICT bedrijven.³ De technologische industrie

² Het systeem van Technology Readiness Levels is een standaardisatie dat is ontstaan bij NASA en is overgenomen door de Europese Commissie. Sinds 2013 wordt het gebruikt voor de aanduiding van innovatie in verschillende Europese innovatieprogramma's.

³ Berenschot, "Uitdagingen aanpakken. De hightech sector in de Drechtsteden in kaart", 2020

in de Drechtsteden is onderdeel van een nog breder cluster in Zuid-Holland, dat een nog verdere verspreiding over sectoren kent. De Economic Board Zuid-Holland en Holland Instrumentation, het hightech platform voor Zuid-Holland waarin ook de in onze regio gevestigde bedrijven als Krohne, Fokker en Valk Welding partners zijn, hebben het initiatief genomen om deze industrie meer te organiseren door het opstellen van een Actieagenda Technologische Industrie.

Maritieme sector

Een belangrijke, (inter)nationaal onderscheidende sector in de Drechtsteden is de maritieme sector. De regio is daarmee onderdeel van de Maritime Delta, het maritieme cluster in Zuid-Holland en Werkendam, dat ongeveer 43% van de gehele sector in Nederland vertegenwoordigd en jaarlijks ongeveer 8,2 miljard euro toegevoegde waarde aan de regionale economie kent. De Drechtsteden omvat ongeveer 13% van de maritieme werkgelegenheid binnen de Maritieme Delta. Het betreft dan vooral de maritieme maakindustrie (scheepsbouw 11%, toeleveranciers 12%), binnenvaart (26%) en het waterbouwcluster (40%). Rondom het maritiem cluster bestaat al een stevig ecosysteem, door gespecialiseerde opleidingen, kennisinstellingen en fieldlabs. Ongeveer 52% van de Nederlandse studenten in deze sector studeert in de Maritime Delta.⁴ Naast de traditionele sectoren ontstaan in Drechtsteden ook nieuwe niches, zoals de superjachtbouwsector, met veel onbenut potentieel. Tegelijkertijd moet de regio waken voor internationale concurrentie door een ongelijke speelveld met verschillende regelgeving. Dit vergt publieke investering en goede samenwerking in regionaal, nationaal en Europees verband.

Zorg & welzijn

In de regio Drechtsteden is de zorgsector een van de grootste werkgevers. De sector is verantwoordelijk voor ongeveer 16% van de banen in de regio.⁵ Dit omvat de brede zorgketen van huisartsen, thuiszorgorganisaties en zorginstellingen. Het Albert Schweitzer ziekenhuis (ASz) is hierin een centrale speler, met drie vestigingen. De zorg- (en welzijn) sector heeft zich regionaal op verschillende manieren georganiseerd. Om de samenwerking naar een nieuw niveau te brengen is er een coalitie ontstaan van het ASz, ROC Da Vinci College en de gemeente Dordrecht.

3.2. Focus op 4 innovatiethema's én digitalisering

In de genoemde sectoren is de transitie naar de nieuwe economie nadrukkelijk aanwezig, waarbij digitalisering en verduurzaming een centrale rol hebben in het dagelijks leven van inwoners en de prestaties van ondernemers, en zodoende moet zorgen voor duurzame groei. Daarom is er gekozen voor een focus op vier innovatiethema's, gekoppeld aan de eerder genoemde sectoren:

Smart Manufacturing

De maakindustrie maakt een transitie van metaal naar digitaal. Het gebruik van technologische en digitale toepassingen wordt steeds belangrijker. Dit is er vooral op gericht om producten en processen schoner en efficiënter te maken. In Drechtsteden gaat dit zowel om bedrijven uit de maritieme maakindustrie als een breed spectrum aan technologische toeleveranciers en kan er juist geprofiteerd worden van cross-sectorale samenwerking. Er moeten nieuwe toepassingen worden ontwikkeld op het gebied van automatisering, robotisering, dataficering en digitale waardeketens. Een belangrijk specialisme is slim onderhoud, waarin de Drechtsteden al een goede basis van regionale bedrijven en innovaties kent.

Duurzaam varen

De scheepvaart speelt een belangrijke rol in de energietransitie, zowel vanwege de verduurzaming binnen deze sector als vanwege de potentie om nog meer vrachtvervoer van de weg te halen. De Drechtsteden kunnen een goede bijdrage leveren aan verduurzaming van deze sector, omdat verschillende cruciale ketenpartners, zoals de scheepsbouw en de binnenvaart; fabrikanten en gebruikers, vanuit dit gebied opereren. Daardoor kunnen we innovaties ontwikkelen op alle aspecten van de keten, van alternatieve brandstoffen, duurzame voorstuwing en schone productie- en onderhoudsprocessen. Dit levert nieuwe toepassingen op als elektrisch varen, alternatieve brandstoffen zoals waterstof en ijzerpoeder, draagvleugeltechnologie en slim en voorspellend

---

⁴ Maritime Delta, "Maritime Delta Monitor 2017", 2018

⁵ Onderzoekscentrum Drechtsteden, "Monitor Groeiagenda, update januari 2021", 2021

onderhoud. De nieuwe technologische mogelijkheden zijn een voorwaarde om de toppositie te behouden, vanwege toenemende internationale concurrentie.

Deltatechnologie

Naast de uitdagingen van de brede maritieme sector, zijn verduurzaming en digitalisering binnen de deltatetechnologie ook een belangrijk thema, vanwege het sterke baggercluster in de regio, inclusief kust- en oeverwerken. De grote internationale spelers in het cluster scharen zich achter een grote ambitie op het gebied van "zero emission dredging", dat vraagt om specifieke oplossingen. Hiervoor moet er ingezet worden op nieuwe technologie, veranderde regelgeving en disruptieve concepten.

Zorginnovatie

De druk op de gezondheidszorg neemt toe, onder andere door de vergrijzing, ongezonde leefstijl van mensen en een grote toename van chronische ziekten. Ook is er een groeiend tekort aan inzetbaar personeel. Bij ongewijzigd beleid komen we in deze sector al snel nog meer mensen en middelen te kort. Preventie en zorginnovatie, georganiseerd dichtbij de eigen leefomgeving van inwoners, worden steeds belangrijker. Met zorginnovatie worden nieuwe zorgvormen en zorgmodellen in de praktijk gebracht, ontwikkeld en verrijkt met zorgtechnologie. Positieve gezondheid, eigen regie en een leven lang ontwikkelen spelen hierbij een grote rol. Met als ultiem doel: een grotere welvaart en gezondheid voor onze inwoners.

Rode draad: digitalisering

Het thema digitalisering loopt als rode draad door deze thema's heen. De innovaties die de genoemde sectoren nodig hebben kennen bijna zonder uitzondering een digitale component. Ook om de transitie naar een duurzame en gezonde samenleving mogelijk te maken. De beschikbaarheid van een semipubliek open glasvezelnetwerk geeft de regio een uniek uitgangspunt. De kansen die digitalisering biedt, met kunstmatige intelligentie, robotisering, Internet of Things en sensortechnologie, komen bij verschillende thema's terug. Daarom is er in deze agenda voor gekozen om het ook als specifiek speerpunt te benoemen en een integrale aanpak te maken, zodat synergievoordelen kunnen worden behaald. Dit maakt het mogelijk om, naast toepassingen in de industrie, ook de kansen voor andere toepassingen voor de samenleving als "smart city" of "smart society" te benutten.

4. Actielijnen

Actielijn 1: Business Development

Het belangrijkste speerpunt in het regionaal innovatiebeleid is het stimuleren van bedrijven om innovatieve producten en diensten te ontwikkelen, business development. Hiervoor staat het stimuleren van samenwerking centraal. Er ontstaan nieuwe concepten doordat ideeën worden uitgewisseld met andere bedrijven, zowel binnen de sector als daarbuiten. Bovendien kan het versterkend werken door grote corporates, MKB-bedrijven, startups en scale-ups aan elkaar te verbinden. Business development wordt nog verder versterkt door dit te koppelen aan onderwijs en onderzoeksprogramma's, waardoor de personeelsvraagstukken van bedrijven worden verbonden aan vormen van nieuwe werkgelegenheid.

Deze actielijn bestaat uit drie programma's en projecten, die tegelijkertijd een samenhangend geheel moeten worden: het programma Innovatie Roadmaps, het platform Digital Mainport Drechtsteden en het project Dare 2 Cross. De Economic Development Board (EDB) en InnovationQuarter (IQ) zijn belangrijke partners als het gaat om netwerkvorming en business development. Naast samenwerking binnen onderstaande programma's, dragen ook de overige business development activiteiten van IQ en het Young Professionals programma van de EDB daaraan bij.

1.1 Programma Innovatie Roadmaps

Als onderdeel van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem wordt een programma ontwikkeld om op de genoemde vier focusthema's meer samenwerking en uitvoeringskracht te organiseren. Dit wordt

gericht op innovaties die daadwerkelijk in de industrie en de samenleving toepasbaar zijn (latere fase innovaties). Daarvoor is in onze regio met veel innovatieve MKB-bedrijven, beroepsonderwijs en de ervaringen van de Duurzaamheidsfabriek al een goede voedingsbodem. Het doel van dit programma is om dit verder te versterken en op te schalen.

De aanpak wordt gevormd door het gezamenlijk bepalen van een middellange termijnvisie (een roadmap) op de vier thema's, dat is opgebouwd uit concrete innovatieprojecten. Deze roadmap wordt opgesteld door een kopgroep van innovatieve bedrijven, aangevuld door onderwijs en overheid. Deze kopgroep wordt aangevoerd door een boegbeeld, een bewezen regionale innovatieve ondernemer, die in staat is de sector te mobiliseren voor het uitvoeren van de innovaties. Om deze innovaties te starten worden consortia gevormd, samenwerkingsverbanden met bedrijven en kennisinstellingen. Hierbij worden Da Vinci College en het programma Hoger Onderwijs Drechtsteden (Dordrecht Academy en Career Boost) nadrukkelijk betrokken.

Om het boegbeeld en de overige bedrijven te ondersteunen is een samenwerking opgezet tussen Drechtsteden, de EDB en Innovation Quarter, vanuit hun bestaande rollen op het gebied van innovatiestimulering en triple helix netwerkvorming. Met de financiering uit de Regio Deal is extra capaciteit aangetrokken. Deze zogeheten business developer op elk thema heeft meerdere taken:

- Inventariseren van bestaande innovatieprojecten, programma's en netwerken op het gebied van innovatie op het betreffende thema en gerelateerde onderwijsprogramma's
- Opstellen van de roadmap onder opdrachtgeverschap van het boegbeeld en stuurgroep
- Vormen van consortia om innovatieprojecten te starten die bijdragen aan de roadmap
- Aantrekken van externe publieke en private financiering voor de uitvoering van de projecten

Voor het opstellen van de roadmap en het aanjagen van innovatieprojecten wordt vanuit de Regio Deal financiering beschikbaar gesteld dat als cofinanciering van investeringen uit bedrijfsleven en onderwijs dient.

Met deze aanpak is de regio Drechtsteden ervan overtuigd met een incidentele impuls (3 jaar) een structurele samenwerking op het gebied van toegepaste innovatie teweeg te kunnen brengen.

Daarmee heeft deze aanpak het doel om te zorgen voor:

- Structurele verbetering van de samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid in de regio Drechtsteden op het gebied van innovatie
- Sterkere positie van de regio Drechtsteden in bovenregionale innovatienetwerken
- Betere toeleiding van (semi-)publieke en private financiering naar de regio, zowel vanuit de provincie, het Rijk als de Europese Unie
- Daarmee een significante bijdrage leveren aan duurzame groei en brede welvaart in de regio.

Actiepunten

Inventariseren van bestaande innovatiekracht in de regio op de 4 thema's en opstellen van innovatie roadmaps

Verifiëren van de roadmap in het bredere netwerk en vormen van consortia

Start met opzetten innovatie projecten door consortia en identificeren nieuwe kansen

1.2 Programma Digital Mainport Drechtsteden

Om de kansen van digitalisering, zoals eerder beschreven, beter te benutten is ervoor gekozen om het bestaande platform Digital Mainport Drechtsteden een nieuwe impuls te geven. Digital Mainport is in 2017 gestart als initiatief van VitrumNet, de exploitant van het regionale glasvezelnetwerk en de Economic Development Board (EDB) om de mogelijkheden van het regio dekkende netwerk beter te benutten voor digitale toepassingen en oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Als onderdeel van de pijler Toegepaste Innovatie in de Regio Deal hebben de initiërende partijen samen met de Drechtsteden het doel gesteld Digital Mainport robuuster neer te zetten als platform voor digitale toepassingen.

De hernieuwde aanpak van Digital Mainport focust zich meer op het detecteren van digitaliseringsprojecten die voortkomen uit de uitdagingen die in de regio spelen. Daarbij gaat het zowel om de uitdagingen bij innovatieve bedrijven binnen de focus van deze innovatieagenda, als ook om Smart City-oplossingen, waarbij door toepassing van ICT een oplossing gezocht wordt voor gemeentelijke vraagstukken, zoals leefbaarheid van de openbare ruimte en toepassingen in het sociaal domein. Dat sluit aan bij de thema's uit het huidige Smart City-programma en het Innovatiefonds Smart City Dordrecht.

Om oplossingen voor de uitdagingen te ontwikkelen moeten de juiste randvoorwaarden worden ontwikkeld: digitale vaardigheden, digitale veiligheid en digitale infrastructuur. Bij de infrastructuur vormt het bestaande regionale glasvezelnetwerk (Breedband Drechtsteden) een belangrijke aanwinst. Doordat het netwerk eigendom is van 26 (semi)publieke partijen heeft de regio een onafhankelijk, gesloten netwerk ter beschikking dat ingezet kan worden voor nieuwe digitale toepassingen. Dit vraagt om nieuwe investeringen om alle nieuwe kansen te benutten op het gebied van digitale connectiviteit, zoals sensing en 5G.

Om dit te bereiken is een aanpak ontwikkeld die lijkt op het programma Innovatie Roadmaps. Door de EDB is een business developer aangetrokken die namens een stuurgroep van Drechtsteden, EDB en Da Vinci College de digitale roadmap verder gaat ontwikkelen. De roadmap wordt opgebouwd uit projecten die voor economische en maatschappelijke impact zorgen, en die bijdragen aan digitale vaardigheden, veiligheid en de digitale infrastructuur.

Voor het aanjagen van digitaliseringsprojecten wordt voortgebouwd op de ervaringen van het Innovatiefonds Smart City Dordrecht. Het fonds heeft de afgelopen jaren verschillende projecten kunnen steunen, met name in de maatschappelijke context en het publieke domein. Van de ontwikkeling van luchtkwaliteit meters tot slim onderhoud van de openbare ruimte en infrastructuur door toepassing van sensoren. Om een eenduidige en integrale aanpak na te streven, wordt onderzocht hoe het Innovatiefonds in het programma Digital Mainport kan worden ondergebracht en met de Regio Deal-impuls regionaal te kunnen inzetten.

Door de uitvoering van deze roadmap wordt gezorgd voor:

- Creëren van economische en maatschappelijke impact door het beter benutten van de kansen van digitalisering
- Daadwerkelijk toepassen van digitale en technologische oplossingen voor vraagstukken in de regio
- Versterken van de positie van de regio Drechtsteden als koploper in digitalisering

Actiepunten

Met bedrijfsleven en onderwijs uitwerken van de digital roadmap

Onderzoeken van regionale samenwerking binnen het Innovatiefonds Smart City

Opzetten en uitvoeren van digitaliseringsprojecten binnen Digital Mainport

1.3 Dare 2 Cross

In 2014 is vanuit de gemeente Papendrecht het evenement "Aerospace meets Maritime" gestart om de sterk aanwezige luchtvaartsector en maritieme bedrijven meer met elkaar in contact te brengen. Uiteindelijk is hieruit het regionale project Dare2Cross ontstaan, dat wordt gecoördineerd door de regio Drechtsteden en uitgevoerd in samenwerking met InnovationQuarter.

Dare2Cross is een methode om cross-sectorale samenwerking tot stand te brengen. Door samenwerking over sectoren heen en tussen organisaties uit verschillende sectoren worden innovatieprojecten opgestart. Rond concrete innovatievragen brengt Dare2Cross ondernemers samen die elkaar in hun normale bezigheden (waarschijnlijk) niet zouden ontmoeten. Zo creëert Dare2Cross nieuwe bedrijvigheid voor de regio. Inmiddels zijn er een aantal succesvolle edities van Dare2Cross in de Drechtsteden georganiseerd, met sector-overstijgende thema's als composieten, smart industries en big data. Een succesvol project uit deze aanpak is TIMA, waarin de regionale bedrijven Slob, De Waal, Valk Welding samen met het Da Vinci College werkten aan innovaties in de automatisering van snij- en laswerkzaamheden in de scheepsbouw door de inzet van lasrobots.

In het kader van deze innovatie agenda wordt Dare2Cross ingezet als middel om cross-sectorale innovaties te ontwikkelen op de 4 focusthema's. Uit deze thema's zullen de komende jaren passende onderwerpen worden uitgelicht om met een breed deelnemersveld uit de regio aan de slag te gaan. In 2021 wordt gestart met het programma Zorgtechnologie, als onderdeel van de roadmap Zorginnovatie.

Actiepunten
Dare2Cross organiseren rondom het thema zorgtechnologie
Organiseren van een Dare2Cross-programma, aan de hand van de focusthema's, of doorkruisende thema's zoals digitalisering

Actielijn 2: Campusontwikkeling en ruimtelijke vestigingsklimaat

Succesvolle innovaties worden optimaal gestimuleerd in een omgeving waarin innovatieve partners dicht bij elkaar zitten, zodat bedoelde en onbedoelde samenwerkingen kunnen ontstaan. Dit kan bereikt worden door stevige clusters van innovatieve bedrijven te bouwen op bedrijventerreinen, maar ook door bedrijven met het onderwijs te laten samenwerken in een open innovatie-omgeving, zoals een campus. Met de Duurzaamheidsfabriek op het Leerpark is al een sterk begin van een campus als brandpunt van innovatie, ondernemen en onderwijs. De Drechtsteden wil de brede keten van innovatieve bedrijvigheid faciliteren, zowel het gevestigde MKB en grootbedrijf, startups en scale-ups. Deze bedrijven hebben verschillende vestigingsvoorwaarden om hun innovaties te kunnen ontwikkelen. Bedrijven kunnen starten op het Leerpark in een open innovatieklimaat en uiteindelijk doorgroeien naar een reguliere locatie, ergens in de regio.

Binnen deze actielijn wordt ingezet op de ontwikkeling van het Leerpark tot campus met faciliteiten voor startups en scale-ups, en anderzijds op het faciliteren van innovatieclusters op reguliere bedrijventerreinen in de regio.

2.1 Campusontwikkeling Leerpark

Het Leerpark is de centrale plek in de regio Drechtsteden waar leren, innoveren en werken samenkomen. Overheid, onderwijs en bedrijfsleven vinden elkaar op de campus in hun streven de innovatiekracht van de regio te vergroten en de dynamiek op de arbeidsmarkt te verbeteren. De campus is het centrale punt in een regionaal netwerk van innovaties, kennis en onderwijs. Om die rol te versterken ligt de focus op het goed faciliteren van samenwerking, een leven lang leren en toegespitst op experimenteren, opstarten van ondernemingen en het produceren. Een plek waar bedrijven zich door samen te werken onderscheiden met toegepaste innovatie, met faciliteiten die het MKB vaak zelf niet tot de beschikking heeft.

Momenteel is de weg ingezet voor een nieuwe fase van het Leerpark als campus voor onderwijs, ondernemen en innovatie. Dit is ingezet door de startnotitie Campusontwikkeling Leerpark uit 2018. Aan de kant van het onderwijs wordt dit geleid door de beoogde komst van de Dordrecht Academy (Programma Hoger Onderwijs Drechtsteden) en daarmee aanbod van hoger onderwijs (AD-trajecten). Aan de kant van innovatie betreft het de komst van de Maakfabriek als aanvulling op de testfaciliteiten van de Duurzaamheidsfabriek. Op het snijvlak van onderwijs, innovatie en ondernemerschap is het Drechtsteden Ondernemers Centrum gestart. Voor al deze ontwikkelingen is het van belang dat optimale samenhang wordt beoogd en er aandacht is voor de eerder genoemde innovatiethema's.

De uitbreiding van de innovatie- en onderwijsfaciliteiten op het Leerpark vragen om een nieuwe profilering om het totale ecosysteem goed op de kaart te kunnen zetten, die aansluit bij de focus op toegepaste en technologische innovatie. Het gaat erom dat de regio en partners op de campus duurzaam en succesvol willen innoveren en dat betekent: De mensen meenemen in de transitie via het ontwikkelen van de huidige en toekomstige professionals. De campus is essentieel om in de triple helix bij elkaar 'onder de huid kruipen' om te leren, innoveren en te werken, dat gebeurt daar organisch. Daar hoort een passende organisatie bij die werkt op basis van vijf pijlers: Signaleren, stimuleren, verbinden, faciliteren en borgen.

Waar innovatie op het Leerpark nu nog voornamelijk vanuit de Duurzaamheidsfabriek wordt aangejaagd, maakt de komst van nieuwe partners naar het Leerpark en de nieuwe onderwijs- en innovatiegebouwen het noodzakelijk hier een goed samenwerkingsmodel voor te ontwikkelen, die vanuit een campusorganisatie wordt aangestuurd. De (toekomstige) campusactiviteiten dienen te worden bedacht, uitgevoerd en aangestuurd. De grondleggers van het Leerpark hebben aangegeven een lange termijn verantwoordelijkheid voor zichzelf te zien ten aanzien van het Leerpark en de campus. Er is dus een organisatie als coördinatiemechanisme nodig waar de grondleggers en andere organisaties samenwerken met betrekking tot het concept van de campus ('waar zijn we van?') en de strategie van de campus ('hoe bereiken we onze doelen?'). Deze overkoepelende organisatie stelt het belang en de ontwikkeling van de campus centraal.

Maakfabriek

Met de bouw van de Maakfabriek, als opvolger van de tijdelijke Maakhallen, komt er aanzienlijke uitbreiding van innovatiefaciliteiten op het Leerpark in Dordrecht. De Maakfabriek is daarmee vooral complementair aan de Duurzaamheidsfabriek. In de Maakfabriek is meer ruimte aanwezig om innovaties daadwerkelijk te produceren, testen en te demonstreren, waardoor projecten uit de Duurzaamheidsfabriek eventueel kunnen doorgroeien. Er komt hiermee grootschalige ruimte beschikbaar voor startups en scale-ups die een binding hebben met onder andere de maritieme en technologische industrie, die een nog duidelijkere positie krijgt op de campus. Mede door financiering van de Provincie Zuid-Holland in het kader van de Groeiagenda Drechtsteden is het mogelijk om startups en scale-ups te faciliteren en ondersteunen met materiaal, begeleiding, programma en huurreductie. Verwachting is dat dit jaar nog de eerste stappen gemaakt kunnen worden in de voorbereiding van de realisatie.

Ook wordt in de Maakfabriek met Focus-On, een joint venture van Krohne Altometer en Samson, een plan ontwikkeld voor een hoogwaardige innovatiecentrum voor de technologische industrie, van circa 4.000 m² waar uiteindelijk meer dan 80 kennispartijen dagelijks aan de ontwikkeling van deze hoogwaardige kennis- en datasystemen werken. De aanwezigheid van een leading firm, met onderzoek, ontwikkeling en kleinschalige productie op locatie, zorgt voor kennisintensieve activiteiten en moet het netwerk van technologische bedrijven in de regio sterker koppelen aan het Holland Instrumentation Platform, het netwerk van een groot aantal technologische bedrijven uit de maakindustrie in West Nederland. Deze ontwikkeling als aanjager van de Maakfabriek heeft aantrekkingskracht op ander MKB. Juist een combinatie tussen grote en kleinere bedrijven (startups) zorgt voor het gewenste innovatieklimaat.

Daarnaast moet de nieuwe Maakfabriek ruimte bieden voor toegepast onderwijs in (metaal)techniek en bouw. Juist de combinatie bedrijfsleven en beroepsonderwijs op locatie moet de Maakfabriek een complementaire aanvulling worden op de Duurzaamheidsfabriek en de het kopgebouw met de komst van de Dordrecht Academy.

Actiepunten
Ontwikkelen van een duidelijke profilering voor de campus Dordrecht en een bijpassende organisatiestructuur voor de nieuwe situatie op het Leerpark
Opstellen van de programmering van de Maakfabriek met de eigenaren en beoogd huurders, en start van de bouw
Opzet van een subsidieregeling voor huurreductie startups en scaleups in de Maakfabriek

2.2 Ruimtelijk vestigingsklimaat

Om innovatieve bedrijven in de regio te kunnen aantrekken en behouden moeten bedrijven in verschillende fases van hun ontwikkeling de beschikking kunnen krijgen over een geschikte vestigingslocatie. Startups hebben andere wensen als scale-ups, maar ook als gevestigde MKB-bedrijven. Daarnaast moeten bedrijven ook door kunnen groeien. Waar de campus vooral huisvesting kan bieden aan startende innovatieve ondernemers, moet er in de regio goed worden nagedacht over voldoende ruimte om de startups van nu in de toekomst op een reguliere bedrijfslocatie te kunnen laten landen. Door te werken aan de profilering van bedrijventerreinen,

door zogenoemde gebiedspaspoorten, wordt samen met DEAL gekeken waar innovatie bedrijven zich het beste kunnen vestigen.

Een methode om vestigingsvoorwaarden van innovatieve bedrijven verder te verbeteren is clustering. Bekend is dat de innovatie ontstaat wanneer clusters van bedrijven rond vergelijkbare thema's in nabijheid van elkaar werken. Nabijheid is voor samenwerking en uitwisseling daarin heel belangrijk. Het is dan ook zoeken hoe we op bestaande bedrijventerreinen kunnen kijken hoe bedrijven die elkaar versterken (ook in de ketens) meer kunnen clusteren naar gebieden of profielen.

Dit is onderdeel van de strategie om bestaande bedrijventerreinen te revitaliseren. Overigens is de stuurbaarheid van de overheid daarin beperkt. Slechts bij nieuwe uitgifte en daar waar de gemeente bezit over eigendom van grond (bv. via erfpacht) in haar uitgifte kan worden gekeken naar banen en bedrijfsuitgifte die zorgt voor toegevoegde waarde voor de stad. Dan gaat niet alleen om aantallen banen die een bedrijf of investering met zich meebrengt, maar ook de beantwoorden van de vraag of de vestiging bedrijf ook versterkend kan werken naar bedrijven in de directe omgeving.

Om dit te kunnen bepalen zullen gemeenten samen met het georganiseerde bedrijfsleven een inventarisatie maken welke kansen er liggen per bedrijventerrein en of er mogelijkheden zijn voor clustervorming en scherpere profilering, zodat daar in uitgifte en profilering op gestuurd kan worden.

Actiepunten

Inventarisatie maken van mogelijke doorgroeilocaties voor startups en scaleups in het kader van de lokale profilering bedrijventerreinen

Aanpak ontwikkelen voor innovatieve clustervorming op bedrijventerreinen

Actielijn 3: Innovatiefinanciering

Naast het ondersteunen van bedrijven in de conceptuele ontwikkeling van hun innovatieve ideeën, moeten innovaties ook gesteund worden door een vorm van externe financiering. Het is een tendens sinds de vorige bankencrisis dat steeds meer innovatie gefinancierd wordt via private equity, waarbij dus niet alleen gekeken wordt naar de het financieel rendement op een investering, maar ook naar het maatschappelijk-economisch rendement voor de regio. Daarnaast wordt er op veel verschillende manieren subsidies voor innovatieve producten beschikbaar gesteld.

De Drechtsteden hebben hiervoor verschillende instrumenten beschikbaar, zowel binnen de regio als binnen Zuid-Holland. Op twee manieren kan de rol van innovatiefinanciering vergroot worden: enerzijds door de eigen instrumenten beter te focussen op de inhoudelijke thema's uit deze agenda, en anderzijds door gericht in te zetten op de toeleiding van externe financiering door het actiever matchen van potentiële projecten en beschikbare provinciale, nationale en Europese subsidies en fondsen.

3.1. MKB Katalysatorfonds

De Drechtsteden hebben er in 2016 voor gekozen om het MKB-Katalysatorfonds op te richten, als subsidieregeling voor innovatie bij maritiem en industrieel MKB. Dit tegen de achtergrond dat innoveren tijd en geld kost, en met name voor het kleine en middelgrote MKB de stap naar investeren innovatie lastig te maken is. Het MKB-katalysatorfonds voorziet in een behoefte voor vroege fase innovatie-financiering voor toegepaste innovatie door het beschikbaar stellen van verschillende instrumenten om onderzoek te verrichten of prototypes te ontwikkelen. Dit gebeurt vaak in samenwerking tussen meerdere regionale bedrijven en in verbinding naar het regionaal onderwijs. De aanvragen bij het fonds worden beoordeeld door een adviescommissie die bestaat uit deskundigen uit het werkveld van vooraanstaande bedrijven in de Drechtsteden, waardoor zij ook naast advisering op de subsidieaanvraag ook initiatieven verder helpen vanuit hun betrokkenheid bij de regio en de sectoren.

Deze innovatieagenda kan helpen om de inhoudelijke focus van het fonds te richten op de inhoudelijke thema's, met name de thema's slimme maakindustrie, duurzaam varen en deltatechnologie. In de afgelopen jaren heeft het fonds ook al bij verschillende projecten binnen deze thema's bijgedragen. Voorbeeldprojecten zijn een haalbaarheidsonderzoek naar een robotisch baggersysteem, een prototypeproject voor een plant-ent-robot en kwartiermakerproject voor toepassing van waterstof als energiebron in de binnenvaart.

De inhoudelijke koers die in de innovatie roadmaps wordt bepaald kan worden ondersteund door de instrumenten van het MKB-katalysatorfonds, al moet dit laagdrempelig beschikbaar blijven voor bedrijven uit de doelgroep. Bovendien kunnen de succesvolle projecten uit het netwerk van het MKB-katalysatorfonds mee worden genomen in de innovatie roadmaps.

Actiepunten
Met de adviescommissie afspraken maken over het focussen van het MKB-fonds
Vormgeven van structurele samenwerking fonds en business developers roadmaps

3.2 Innovatiefonds Smart City

Het Smart City-innovatiefonds is door de gemeente Dordrecht opgericht om laagdrempelig initiatieven te ondersteunen die maatschappelijke uitdagingen in de stad aanpakken. Dit gaat zowel om initiatieven van bedrijven als van inwoners en kennisinstellingen. Technologie maakt hier vaak een belangrijk deel van uit. In de Digital Roadmap van Digital Mainport worden voorstellen gedaan om proposities te ontwikkelen om digitalisering in de industrie en de samenleving te versterken. Dit omvat de Smart Industry-thema's van de innovatie roadmaps, als ook de maatschappelijke thema's uit het Dordtse Smart City-programma en -fonds.

Door de ontwikkeling van Digital Mainport en de extra financiële impuls uit de Regio Deal is het een goed moment om het fonds breder in de regio in te zetten en meer regionaal te positioneren. De belangrijkste thema's van het innovatiefonds spelen namelijk ook in de andere regiogemeenten, zoals welzijn en leefbaarheid (incl. zorg), mobiliteit en openbare ruimte. Deze thema's moeten dan een nadrukkelijker positie krijgen in het uitdragen van het fonds. De projecten hebben meestal maar niet altijd een digitaal of technologisch component. Zo heeft het Innovatiefonds Smart City de bijgedragen aan een zorgrobot die kinderen ondersteunt in het herkennen en uiten van emoties en tegelijkertijd leren ze de basis van programmeren, het inzetten van aquathermie op wijkniveau, een varende drone voor inspectie- en meetdiensten van bruggen, viaducten en kades; en een kleimixer die lokale kleigrond omzet in natuurlijke bouwstenen.

De financiering uit de Regio Deal zal worden besteed aan de uitvoering van de Digital Roadmap, en kan daardoor ook voor een deel aangewend worden voor de regionalisering van het innovatiefonds. Daarvoor moet aansluiting en/of afstemming met de Digital Roadmap wel worden geborgd.

Actiepunten
Met de adviescommissie afspraken maken over de inbedding in Digital Mainport
Onderzoeken van regionalisering en doelmatigheid van het financieringsinstrumenten

3.3 Aantrekken en toeleiden van externe financiering

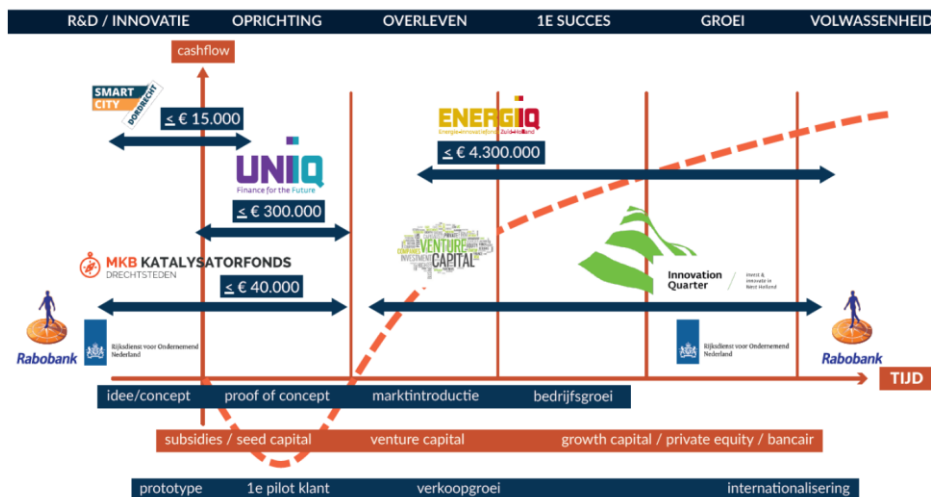
Naast het beheren van eigen fondsen liggen er ook nog veel onbenutte kansen bij andere partners en overheden. Het bedrijfsleven moet hiervan meer profiteren. Onder andere Innovation Quarter heeft een aantal fondsen die investeringen voor innovatieve producten beogen. Deze publiek-private fondsen zijn in Zuid Holland via InnovationQuarter georganiseerd. IQ biedt naast groeikapitaal voor bedrijven een aantal fondsen, zoals UNIIQ, ENERGIIQ en IQ Capital. Die fondsen verstrekken kapitaal voor nieuwe innovaties en zijn in principe revolverend, waarbij geïnvesteerd vermogen uiteindelijk ook weer terug komt in het fonds.

Daarnaast zijn er ook innovatieregelingen bij de Provincie Zuid-Holland en op nationaal niveau via de RVO, met bijvoorbeeld de MIT regeling. Op Europees niveau wordt veel geïnvesteerd in innovatie, vooral op het gebied van digitalisering en verduurzaming, zoals bijvoorbeeld vanuit het

programma Kansen voor West, dat voor West-Nederland financiering beschikbaar stelt uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.

Cijfers van de provincie Zuid-Holland maken duidelijk dat met name het gebruik van Europese fondsen nog zeer beperkt is.⁶ Om dit te verbeteren moet er door de regio proactiever worden gehandeld in het matchen van potentiële projecten en mogelijke fondsen. Momenteel wordt daar vanuit de gemeente Dordrecht een aanpak voor ontwikkeld.

Door de focus op een aantal thema's en het opstellen van roadmaps moet er een duidelijker beeld ontstaan van de financieringsbehoefte op het gebied van innovatie in de regio. De regio kan dit inzetten in de samenwerking binnen Zuid-Holland om middelen te prioriteren en waardevolle projecten naar de juiste financiering te leiden. Dit moet er ook toe leiden dat er financiële proposities van grotere omvang ontstaan die geschikt zijn voor bepaalde grote Europese fondsen (HORIZON) of het nationale groeifonds.

Actiepunten

Projectenlijsten opstellen met innovatieprojecten uit de regio

Overzicht en inzicht creëren in de beschikbare fondsen en subsidies op alle niveau's

Actielijn 4: Netwerken, promotie en acquisitie

Bij het analyseren van het innovatie ecosysteem in de Drechtsteden wordt snel duidelijk dat er veel innovatiekracht aanwezig is, maar dit niet altijd even zichtbaar gemaakt wordt. Innovaties worden uitgevoerd, maar daar loopt de regio nog niet altijd voldoende mee in de kijker. Het beter uitlichten van de innovatieve kracht kan het imago van de regio verbeteren en het aantrekken van innovatieve bedrijven versterken. Daarom wordt in deze actielijn ingezet op een eenduidige aanpak voor promotie en acquisitie en de bijdrage aan een aantal belangrijke netwerken die raken aan de focus van deze agenda.

4.1 Smart Industry Region

Om de innovatie uit de Drechtsteden meer zichtbaar te maken is een eenduidige promotie en acquisitie nodig voor innovatieve bedrijvigheid (smart industry). Daarvoor heeft Deal Drecht Cities in het kader van de Groeiagenda Drechtsteden 2030 een marketingstrategie opgesteld. Doel is om de identiteit van de regio als hoogwaardig technologiegebied te versterken. De gedachte is dat er in de - breed gedefinieerde - Drechtsteden regio een concentratie van hoogwaardige maakindustrie bevindt. Onze bedrijven zetten wetenschappelijke, technologische inzichten om in tastbare producten en hoogwaardige diensten. De producten vinden hun weg op de wereldmarkten en

⁶ Van het totaal aan toegekende Europese subsidies in Zuid-Holland in de periode 2014-2019 landde slechts 2,5% in de COROP-regio Zuidoost-Zuid-Holland (Drechtsteden-Alblasserwaard), 30 miljoen van totaal 1,2 miljard. Dit wordt deels verklaard door de afwezigheid van universiteiten of grote onderzoeksinstituten. Bron: Provincie Zuid-Holland, "Periodieke actualisering inventarisatie Europese euro's - peildatum 1 april 2019", juli 2019.

zorgen op hun beurt weer voor hoogwaardige werkgelegenheid. Niet alleen bij de grote spelers. In de regio bevinden zich ook honderden kleinere en middelgrote ondernemingen. Groot en klein vormen samen een slimme toeleveringsketen, die internationaal goed staat aangeschreven. Succesvol, maar tegelijkertijd onvoldoende zichtbaar. Het is de ambitie om onze bijzondere toegevoegde waarde beter op het netvlies te krijgen bij overheid, bedrijfsleven en de werknemers van de toekomst.

Het is voor de zichtbaarheid van de innovatieve kracht van de Drechtsteden wel belangrijk dat er meer afstemming komt tussen de innovatiepartners die bedrijven stimuleren bij het ontwikkelen van innovaties en een rol spelen in het aantrekken van nieuwe bedrijven naar de regio, met name op het gebied van communicatie. Om dat te verbeteren komt er een gezamenlijke strategie en een helder overzicht met innovatie-instrumenten voor het bedrijfsleven in de regio.

Actiepunten
Uitvoeren van de marketingstrategie Smart Industry
Verbinden van de marketingstrategie aan de innovatie roadmaps
Bundelen van marketing en communicatie binnen het regionale innovatienetwerk

4.2 Netwerken

Ook de deelname aan verschillende netwerken draagt bij aan de innovatiekracht van de regio. Dit gaat zowel om het profileren van de regio en de sterke clusters en het aantrekken van nieuwe innovatie partijen, als het samenwerken met andere regio's om betere toegang te krijgen tot financieringsmiddelen, of best practices en kennis uit te wisselen op de thema's uit deze agenda richten. Onder andere de provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter en de Economic Board Zuid-Holland spelen hierin een belangrijke rol.

Maakindustrie: SMITZH en Taskforce Technologische Industrie EBZ

Zo wordt er vanuit InnovationQuarter en de provincie Zuid-Holland het programma Smart Manufacturing Industriële Toepassingen Zuid-Holland (SMITZH), waar verschillende regionale bedrijven en de Duurzaamheidsfabriek directe betrokkenheid bij heeft. Om de samenwerking in de maakindustrie verder te versterken is de Actie-agenda Technologische Industrie Zuid-Holland opgesteld, die wordt aangestuurd vanuit een taskforce binnen de EBZ

Maritieme sector: Maritime Delta en Rotterdam Maritime Capital

Het maritieme cluster strekt zich verder uit dan de Drechtsteden, naar Rotterdam en richting Werkendam. De Maritime Delta is bijvoorbeeld opgericht om vernieuwing van de maritieme maakindustrie te versterken, door in te zetten op de innovatiethema's energietransitie, digitalisering en human capital. Daarnaast heeft Deal de opdracht om in samenwerking met diverse stakeholders in de groot-Rotterdamse regio door middel van een eenduidig profiel (internationale) acquisitie en marketing in te richten. Dit moet bijdragen aan het versterken van het gehele maritieme ecosysteem. Innovatie is een rode draad binnen dit programma. Momenteel wordt door de verschillende betrokken overheden met partners een maritieme groeiagenda opgezet om de samenwerking binnen het maritieme cluster in Zuid-Holland beter te bundelen.

Digitalisering: Taskforce Digitalisering

In Zuid-Holland wordt uit initiatief van de provincie en InnovationQuarter een provinciale agenda Digitale Economie uitgewerkt. Deze wordt aangestuurd vanuit een Taskforce Digitale Economie van de EBZ.

Actiepunten
Samen met EDB inzicht en overzicht bieden in regionale vertegenwoordiging door overheid, onderwijs en bedrijfsleven in externe innovatienetwerken
Actievere betrokkenheid organiseren van bedrijven, onderwijs en overheid uit de regio in de verschillende netwerken, onder andere bij de EBZ en de bijbehorende taskforces

5 Begroting

De basis van de regionale innovatieaanpak wordt gefinancierd door het budget van de Groeiagenda Drechtsteden 2030, opgave Werken. De regionale programma's Innovatie Roadmaps en Digital Mainport worden gefinancierd met Rijksmiddelen uit de Regio Deal. Daarnaast wordt er een investering gedaan door de provincie Zuid-Holland in de ontwikkeling van de Maakfabriek en de campus Leerpark. Tot slot zijn de beschikbare innovatiefondsen in de regio dan wel meervoudig lokaal (MKB-katalysatorfonds) of lokaal (Smart City-innovatiefonds) gedekt.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de financiering van doorlopende regionale activiteiten in het kader van de Groeiagenda Drechtsteden 2030 gewaarborgd is tot en met 2022. De incidentele financiering vanuit de Regio Deal loopt tot en met 2023. De regelingen voor het Smart City-innovatiefonds in Dordrecht en het MKB-katalysatorfonds lopen eind 2021, respectievelijk 2022, af. Om de gekozen aanpak succesvol te maken is blijvende aandacht van de overheid bij het onderhouden van het ecosysteem en voortzetting van het instrumentarium van belang.

Deze innovatieagenda wordt als input gebruikt voor het bepalen van vervolgfianciering vanaf 2023. Na de uitrol van de innovatie roadmaps zal, halverwege het programma, een indicatie gegeven moeten kunnen worden van de precieze financieringsvraag voor het regionaal innovatieprogramma in de toekomst. De verwachting is dat bij een succesvolle uitrol van de roadmaps de bestaande instrumenten en fondsen beter gevonden en ingezet zullen worden in de regio. Dat zal dus ook effect hebben op de verdere financieringsbehoefte van het innovatieprogramma, evenals het vraagstuk hoe de financiering aan het einde van de Regio Deal periode loopt.

Project	2021	2022	2023	Dekking
Actielijn 1: Business Development				
Innovatie Roadmaps	860.000	860.000	860.000	Regio Deal
Digital Mainport	290.000	290.000	290.000	Regio Deal
Dare2Cross	40.000	40.000	-	Groeiagenda
Actielijn 2: Campusontwikkeling				
Campusontwikkeling Leerpark	500.000	1.500.000	1.000.000	Bijdrage PZH
Maakfabriek		500.000	500.000	Regio Deal
Actielijn 3: Innovatiefinanciering				
MKB Katalysatorfonds		400.000*	-	Meervoudig lokaal
Smart Cityfonds Dordrecht	400.000		-	Dordrecht
Actielijn 4: Netwerken, promotie en acquisitie				
PMC Smart Industry	75.000	75.000	-	Groeiagenda
Maritime Delta	40.000	40.000	-	Groeiagenda
* Het MKB katalysatorfonds kent geen onderverdeling in jaarschijven, voor de jaren 2021 en 2022 is nog 400.000 beschikbaar.				
**Naast de hierboven genoemde posten worden er ook een aantal andere activiteiten gefinancierd die gedeeltelijk aan de innovatieagenda raken, zoals Rotterdam Maritime Capital of Europe, Economic Development Board Drechtsteden en de Economic Board Zuid-Holland				

Bijlage: Uitvoeringsprogramma

ACTIELIJN 1: BUSINESS DEVELOPMENT	
1.1 Innovatie Roadmaps	
1	Inventariseren van bestaande innovatiekracht in de regio op de 4 thema's en opstellen van innovatie roadmaps
2	Verifiëren van de roadmap in het bredere netwerk en vormen van consortia
3	Start met opzetten innovatie projecten door consortia en identificeren nieuwe kansen
1.2 Digital Mainport	
4	Met bedrijfsleven en onderwijs uitwerken van de digital roadmap
5	Onderzoeken van regionale samenwerking binnen het Innovatiefonds Smart City
6	Opzetten en uitvoeren van digitaliseringsprojecten binnen Digital Mainport
1.3 Dare2Cross	
7	Dare2Cross organiseren rondom het thema zorgtechnologie
8	Organiseren van een Dare2Cross-programma, aan de hand van de focusthema's, of doorkruisende thema's zoals digitalisering
ACTIELIJN 2: CAMPUSONTWIKKELING EN CLUSTERVORMING	
2.1 Campusontwikkeling Leerpark	
9	Ontwikkelen van een duidelijke profilering voor de campus Dordrecht en een bijpassende organisatiestructuur voor de nieuwe situatie op het Leerpark
10	Opstellen van de programmering van de Maakfabriek met de eigenaren en beoogd huurders, en start van de bouw
11	Opzet van een regeling voor huurreductie startups en scaleups in de Maakfabriek
2.2 Clustervorming	
12	Inventarisatie maken van mogelijke doorgroeilocaties voor startups en scaleups in het kader van de lokale profilering bedrijventerreinen
13	Aanpak ontwikkelen voor innovatieve clustervorming op bedrijventerreinen, ten eerste in Dordrecht
ACTIELIJN 3: INNOVATIEFINANCIERING	
3.1 MKB-katalysatorfonds	
14	Met de adviescommissie afspraken maken over het focussen van het MKB-fonds
15	Vormgeven van structurele samenwerking fonds en business developers roadmaps
3.2 Innovatiefonds Smart City	
16	Met de adviescommissie afspraken maken over de inbedding in Digital Mainport
17	Onderzoeken van regionalisering en toereikendheid instrumenten
3.3 Toeleiding externe financiering	
18	Projectenlijsten opstellen met innovatieprojecten uit de regio
19	Overzicht en inzicht creëren in de beschikbare fondsen en subsidies op alle niveau's
ACTIELIJN 4: NETWERKEN, PROMOTIE EN ACQUISITIE	
4.1 Smart Industry Region	
20	Uitvoeren van de marketingstrategie Smart Industry
21	Verbinden van de marketingstrategie aan de innovatie roadmaps
22	Samenbrengen van marketing en communicatie binnen het innovatienetwerk
4.2 Netwerken	
23	Samen met EDB inzicht en overzicht bieden in regionale vertegenwoordiging door overheid, onderwijs en bedrijfsleven in externe innovatienetwerken
24	Actievere betrokkenheid organiseren van bedrijven, onderwijs en overheid uit de regio in de verschillende netwerken, onder andere bij de EBZ en de bijbehorende taskforces